

Krüptoraha ohud ja ELi regulatsiooni eelised

Kuidas reguleerib Euroopa Liit krüptovara, et toetada innovatsiooni ja kaitsta tarbijaid?

▶ **Uued krüptovarade eeskirjad**
https://multimedia.europarl.europa.eu/en/video/v_N01_AFPS_230804_DL03

Krüptovarade ja sellega seotud tehnoloogia kasutamine on osutunud paljulubavaks, aga ka probleematiliseks. [Euroopa Liit töötab krüptotehnoloogiate arendamise ja kasutamise reeglite kallal](#), kuid peab samal ajal oluliseks, et tarbijad oleksid kaitstud.

Loe lähemalt [ELi digipöörde kohta](#).

Krüptovarade ohud

Üks krüptovarade eelistest on vajaduse puudumine keskse registri ja institutsiooni järele ning sellest tulenevalt saab teha turvalisi ja lihtsaid tehinguid ilma vahendajata. See tekitab vajaduse uute ELi õigusaktide järele, et pakkuda suuremat kaitset märkimisväärsete ohtude eest.

Ohud tarbijatele, ettevõtetele ja turgudele

Uute õigusaktide eesmärk on käsitleda krüptovaradest tulenevaid riske. Krüptovaradega kauplejad ei ole kaitstud ELi tarbijakaitsereeglitega ega ole tihti teadlikud kaasnevatest riskidest, mistõttu võivad nad oma rahast ilma jääda. Krüptovarade lai kasutus koos regulatsioonide

puudumisega võib tuua kaasa ka finantsturgude ebastabiilsuse, turumanipulatsioone ja finantskuritegevuse.

Lisaks on enamasti anonüümsed krüptovara tehingud levinud laialt **kuritegevuses**. Ukraina sõja tõttu piirasid ELi riigid Venemaa ja Venemaaga seotud institutsioonide võimalusi kaubelda krüptovaradega.

Keskkonnamõjud

Antud tehnoloogia kasutab väga suurtes kogustes elektrit, mille tõttu on sellel **suur keskkondlik jalajälg**. Hinnangute kohaselt on bitcoini energiatarbimine võrdne väikese riigi energiatarbimisega.

Loe lähemalt [roheleppest ja ELi võitlusest kliimamuutustega](#).

ELi krüptovarade regulatsiooni eelised

Euroopa Liit on töötamas välja uut krüptovarade turgude määrust (MiCA), mille eesmärk on tõsta krüptovarade kasutusvõimalusi ja vähendada kaasnevaid ohte. Euroopa Parlament jõudis 2022. aasta juunis muudatustega ettepaneku osas [ajutisele kokkuleppele](#) ELi Nõukoguga. 2023. aasta mais kiitis nõukogu ettepaneku lõplikult heaks, mille tulemusena on seadusandlik akt vastu võetud.

Uued eeskirjad soodustavad krüptovarade tehnoloogiate kasutust ja arendamist. Regulatsioonid aitavad tagada ka õiguskindlust ja finantsstabiilsust, kaitsta tarbijaid ja investoreid ning toetada innovatsiooni.

Finantsstabiilsuse ja tarbijakaitse tagamine

Uued eeskirjad reguleerivad avalikke pakkumisi krüptovaradele, et tagada finantsstabiilsus. Need hõlmavad tehingute läbipaistvust, avalikustamist, autoriseerimist ja järelevalvet. Lisaks tahavad parlamendiliikmed, et osade tokenite väljastamise üle teostaksid järelevalvet [Euroopa Väärtpaberituru järelevalve](#) ja [Euroopa Pangandusjärelevalve](#).

Krüptovaradega tegelevad ettevõtted peavad paremini teavitama tarbijaid ohtudest, kuludest ja hindadest.

2022. aasta märtsis võttis Euroopa Parlament vastu eeskirjad, mis reguleerivad [hajusraamatu tehnoloogia](#) (näiteks plokiahela tehnoloogia) kasutamist krüptovaradega kauplemisel. See tehnoloogia võimaldab salvestada vestlusi ja krüptovarade ülekandmist. Eeskirjade eesmärk on [soodustada krüptovaradega kauplemise lahenduste väljatöötamist, säilitades samal ajal kõrgetasemelise finantsstabiilsuse, läbipaistvuse ja turu terviklikkuse](#).

Krüptovarade ökoloogilise jalajälje vähendamine

Krüptovarade suure ökoloogilise jalajälje vähendamiseks kohustavad uued eeskirjad olulisi krüptovara teenusepakkujaid avalikustama oma energiatarbimist.

Krüptovarade kasutuse ennetamine kuritegevuses

2023. aasta aprilli täiskogul kinnitas parlament uued ELi reeglid, mis võimaldavad [jälgida ja tuvastada krüptovarade ülekandeid](#), et aidata ennetada krüptovarade kasutamist rahapesus, terrorismi rahastamises ja teistes kuritegudes. Uued reeglid võimaldavad piirata kahtlase sisuga tehinguid, näiteks krüptovarade ülekandeid, mis on suuremad kui 1000 eurot. 2023. aasta mais kiitis nõukogu reeglid ametlikult heaks.

Maksudest kõrvalehoidumise piiramine

2022. aasta oktoobris kutsus [Euroopa Parlament ELi liikmesriike üles karmimalt maksustama](#) krüptovarasid. Maksustamine peaks olema võrdne, läbinähtav ja tõhus, ning riigiasutused peaksid kaaluma lihtsustatud maksustamissüsteemi väikeettevõtjate ja väiksemate tehingute jaoks. Parlamendiliikmete sõnul võimaldaks plokiahela tehnoloogia tõhustada maksude kogumist.

Mis on krüptovarad, krüptorahad, tokenid ja stabiilsed mündid?

Krüptovarad

[Krüptovarad](#) on digitaalsed varad, mida saab kasutada rahana või investeringuteks. Erinevalt traditsioonilisest pangandusest puudub keskne register. Selle asemel on kasutusel hajusraamatutehnoloogia, mis võimaldab tehinguid arvutivõrgus turvaliselt registreerida. Krüptovarad ei ole ka seotud keskpanga või riigiasutustega. Eesliide krüpto viitab asjaolule, et vara on kaitstud krüptograafiaga.

Krüptoraha

Esimesed krüptovarad olid bitcoinid, mida tutvustati 2008. aastal **krüptorahana** - alternatiivse maksemeetodina keskpankade poolt väljastatud valuutadele. 2020. aastaks oli maailmas 5600 erinevat krüptoraha, hinnangulise koguväärtusega 250 miljardit eurot (mis on siiski suhteliselt väike osa kogu olemasoleva raha väärtusest).

Neil krüptovaradel üldiselt puudub tagatis, mis aitaks vara väärtust hoida. Sellest tulenevalt kõigub krüptoraha väärtus tugevalt, mis piirab nende praktilist kasutust rahana ja teeb neist pigem riskantse investeerimisallika.

Tokenid ja stabiilsed mündid

Uuemad krüptovarad on **tokenid**, mis on sisuliselt digitaalsed kinnitused huvidest ja õigustest teatavatele varadele. Tavaliselt kasutatakse neid kapitali kaasamiseks idufirmade poolt või uute ettevõtlusprojektide rahastamise jaoks.

Uued krüptovarad nagu **stabiilsed mündid**, mille väärtus on tagatud kindlate varadega, võivad olla alternatiiviks traditsioonilistele maksemeetoditele ning tulla laiemalt kasutusele. Samal ajal kaasnevad nendega ka ohud.

Rohkem sellest, mida EL teeb, et digivõimalusi maksimaalselt ära kasutada:

- [Parlamendi seisukoht tehisintellekti küsimuses](#)
- [Euroopa andmestrategie](#)
- [Mida kujutavad endast ELi digiturgude ja digiteenuste õigusaktid](#)
- [Kuidas võitleb Euroopa Liit küberkuritegevusega?](#)
- [Kiibimäärus: kuidas leevendada kiibipuudust ELis](#)
- [Kuidas kavatseb Euroopa Parlament kaitsta videomängude kasutajaid?](#)

Lisateave

[Õigusloome: krüptovarade turud](#)

[Õigusloome vaatluspunkt: krüptovarade turud](#)

[Digirahanduspakett](#)

[Euroopa Liidu Nõukogu: digirahandus](#)

[Ülevaade: krüptovaraturgude määrus \(MiCA\)](#)

[Õigusloome: krüptovarade ülekanded](#)